

Bachelorproject: Leefbaarheid in de omgeving van een asielzoekerscentrum

Een onderzoek naar de effecten van de aanwezigheid van asielzoekerscentra op de subjectieve leefbaarheid in Musselkanaal, Onnen en Veenhuizen.

Henk Jan de Vries

S2197197

Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen (FRW)

Rijksuniversiteit Groningen

Begeleider: J. Vogelzang

10-12-2014

Samenvatting

Immigratie en de asielopvang in Nederland is een onderwerp dat vrijwel elke dag in de vele media aan bod komt. Dit geldt met name voor de verwachte groei van de stroom asielzoekers en de zoektocht van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers om een geschikte plek te vinden voor de huisvesting van deze asielzoekers. In dit onderzoek is onderzocht hoe de inwoners van de dorpen Onnen, Musselkanaal en Veenhuizen de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum ervaren en hoe dit eventueel de leefbaarheid van de lokale inwoners beïnvloed. Specifiek is er gekeken naar de invloed die de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum heeft op de subjectieve leefbaarheid. Er is met name gekeken naar de sociale, culturele en economische effecten. Sociale effecten als othering (Weis, 1995) en sociale segregatie (Bolt, 2010) komen aan bod, evenals de culturele elementen die eventueel meegenomen worden door de asielzoekers. Daarnaast worden ook economische effecten, als werkgelegenheid en criminaliteit behandeld (De Boom et al, 2010).

Er zijn enquêtes afgenomen en interviews gehouden, om deze mogelijke effecten in kaart te brengen. Het gehele databestand bestaat uit 115 enquêtes, met ook enkele open vragen en zes interviews.

Uit het onderzoek blijkt dat de effecten van de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum relatief beperkt zijn. Er is niet of nauwelijks contact tussen de lokale inwoners en de asielzoekers, dit wordt veroorzaakt door de taalbarrière en door het feit dat een deel van de inwoners hier geen behoefte aan heeft. Daarnaast draagt de aanwezigheid economisch vrij weinig bij, maar negatieve effecten zijn er ook nauwelijks. De culturele elementen die asielzoekers meenemen zijn beperkt tot kleding, taal, religie en muziek. Plaatselijk zijn er wel problemen, zoals het lopen door tuinen en het hangen van groepen asielzoekers. Deze problemen versterken het beeld van de asielzoekers dat door de inbreng van de media al niet al te positief is en dit beïnvloedt de subjectieve leefbaarheid negatief.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk 1: Inleiding	
1.1 Aanleiding	4
1.2 Probleemstelling	5
Hoofdstuk 2: Theoretisch kader	
2.1 Leefbaarheid	6
2.1.1 Subjectieve leefbaarheid	7
2.2 Sociale, culturele en economische effecten van de aanwezigheid van asielzoekerscentra	8
2.2.1 Sociale effecten	8
2.2.2 Culturele effecten	8
2.2.3 Economische effecten	9
2.3 Conceptueel model	10
Hoofdstuk 3: Methodologie	
3.1 Onderzoekslocaties	11
3.2 Onderzoeksmethode	12
3.3 Ethiek	14
Hoofdstuk 4: Resultaten	
4.1 Leefbaarheid	15
4.2 Sociale effecten	18
4.3 Culturele effecten	20
4.4 Economische effecten	20
4.5 Gewenning en bevolkingssamenstelling	21
Hoofdstuk 5: Conclusies	
5.1 Conclusies	22
5.2 Reflectie	23
Hoofdstuk 6: Literatuurlijst	24
Bijlagen	27

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Aanleiding

Immigratie is in Nederland een onderwerp dat continu de revue passeert. De laatste jaren is er een constante discussie over het toelaten van asielzoekers tot ons land. Ook de leefbaarheid in steden en dorpen is een thema dat vaak aandacht krijgt in deze maatschappij.

Op dit moment is er volgens de Rapportage Vreemdelingenketen (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2014) een stijging te zien in de asielstroom naar Nederland, en een belangrijk onderdeel daarvan bestaat uit Syrische vluchtelingen. De instroom in de asielzoekerscentra is bijna verdubbeld en daarom heeft het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers het afgelopen jaar een aantal opvanglocaties, deels tijdelijk, (opnieuw) geopend (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2014).

Gemeenschappen reageren niet altijd positief op de komst van een asielzoekerscentrum. Een goed voorbeeld hiervan is een recent bericht van Douw (2014) in Het Noord-Hollands Dagblad over de komst van een asielzoekerscentrum in de voormalige gevangenis Westlinge te Heerhugowaard. De titel: *"Bewoners vrezen komst Asielzoekerscentrum Heerhugowaard"* laat zien dat mensen toch enigszins bang zijn voor de komst van asielzoekers naar de gemeenschap.

Daarnaast is ook de grootte van het asielzoekerscentrum regelmatig een punt van discussie, voorbeelden hiervan zijn Oranje (RTV Drenthe, 2014) en Rijs (De Mik, 2014).

Leefbaarheid is een concept dat volgens Marans en Stimson (2011) tegenwoordig steeds meer interesse vergaart vanuit zowel de wetenschap als de publieke sector. Binnen de wetenschap hebben verschillende onderzoekers zoals bijvoorbeeld Veenhoven (2000, 2005, 2009) getracht het concept te definiëren en een geschikte onderzoeksmethode te introduceren. Op dit moment bestaat er dan ook nog geen algemeen geaccepteerd model om leefbaarheid te meten (Cummins, 1997; Pukeline en Starkauskine, 2011). Deze onderzoekers staan niet alleen in hun interesse in leefbaarheid. Ook in de publieke sector, en dan met name op het gebied van stedelijke planning en duurzaamheid, neemt het concept leefbaarheid een steeds belangrijkere positie in. Er wordt getracht het welzijn en de kwaliteit van het leven van bewoners van steden en dorpen te verbeteren (Marans en Stimson, 2011).

De leefbaarheid binnen asielzoekerscentra is een onderwerp waar ook veel wetenschappelijke aandacht naar uit gaat. Een voorbeeld hiervan is het onderzoek van Dupont et al. (2005) naar drugs- en alcoholmisbruik in asielzoekerscentra.

De leefbaarheid van de omgeving van asielzoekerscentra na deze verandering van de bevolkingsamenstelling is echter een onderwerp dat nog enigszins onderbelicht is gebleven.

In dit onderzoek wordt gekeken naar de subjectieve leefbaarheid, dat houdt in dat er wordt gekeken naar hoe mensen de leefbaarheid ervaren. Hier is namelijk nog niet eerder onderzoek naar gedaan. Als blijkt dat de komst van een asielzoekerscentrum positieve effecten heeft op de leefbaarheid in de dorpen is het zelfs wel een mogelijke oplossing voor de krimp in sommige gebieden (Schroer en Van Tulder, 2008).

Dit onderzoek richt zich op de subjectieve leefbaarheid in de omgeving van de asielzoekerscentra in Onnen, Veenhuizen en Musselkanaal. De centra in Onnen en Veenhuizen zijn relatief nieuw en vangen pas vanaf dit jaar asielzoekers op. Het centrum in Musselkanaal bestaat al ongeveer 20 jaar. Er bestaat ook een verschil tussen de soorten opvang. In Onnen en Musselkanaal betreft het een opvang voor enkele maanden tot mogelijk meerdere jaren, in Veenhuizen gaat het om opvang voor slechts enkele dagen tot twee weken.

In dit onderzoek zal als eerste het theoretisch kader behandeld worden en vervolgens de methodologie. Aansluitend worden de resultaten gepresenteerd in hoofdstuk 4 en dit onderzoek wordt afgesloten met de conclusie.

1.2 Probleemstelling

Het doel van dit onderzoek is om een beeld te scheppen van de mogelijke effecten die de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum in een dorp heeft op de leefbaarheid van inwoners van dat dorp.

De hoofdvraag die in dit onderzoek behandeld wordt is:

'Hoe beïnvloedt de aanwezigheid van asielzoekerscentra de ervaren leefbaarheid van de inwoners van Musselkanaal, Onnen en Veenhuizen?'

Om deze vraag goed te kunnen beantwoorden worden eerst de volgende deelvragen gesteld:

'Hoe wordt de leefbaarheid van de inwoners van Musselkanaal, Onnen en Veenhuizen ervaren?'

'Wat zijn de sociale effecten van de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum en worden deze als positief of negatief ervaren door de inwoners van Musselkanaal, Onnen en Veenhuizen?'

'Wat zijn de culturele effecten van de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum en worden deze als positief of negatief ervaren door de inwoners van Musselkanaal, Onnen en Veenhuizen?'

'Wat zijn de economische effecten van de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum en worden deze als positief of negatief ervaren door de inwoners van Musselkanaal, Onnen en Veenhuizen?'

'In hoeverre zijn de effecten van de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum op de leefbaarheid afhankelijk van de duur van de aanwezigheid en de verhouding tussen het aantal inwoners en het aantal asielzoekers?'

Hoofdstuk 2: Theoretisch kader

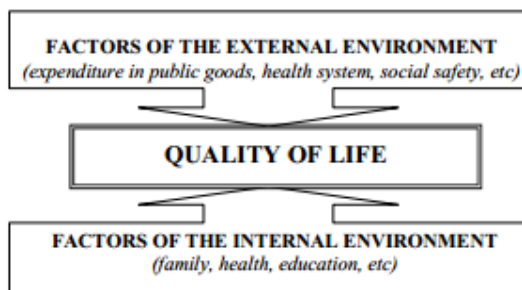
In dit hoofdstuk worden de theorieën besproken die in het onderzoek van belang zijn. Als eerste wordt aandacht besteed aan de concepten leefbaarheid en subjectieve leefbaarheid. Daarna worden mogelijke effecten van de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum op een dorp besproken in de categorieën: sociaal, cultureel en economisch. Binnen de categorie sociale effecten worden onder andere de concepten othering en sociale segregatie besproken. In de categorie culturele effecten zal de invloed van de aanwezigheid van andere culturen op de cultuur in het dorp aan bod komen. Ten slotte zal in de categorie economische effecten aandacht besteed worden aan de mogelijkheden die de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum biedt, zoals bijvoorbeeld werkgelegenheid.

2.1 Leefbaarheid

Leefbaarheid is een concept dat in veel literatuur (Mohit, 2013; Pukeliene en Starkauskine, 2011; Dowdrick, 2007; Veenhoven, 2000; 2005; 2009) beschreven wordt als: kwaliteit van het leven. Daarom zal in dit onderzoek leefbaarheid dezelfde betekenis hebben als kwaliteit van het leven.

Er zijn veel verschillende definities van de term leefbaarheid in de wetenschap. Dowdrick (2007) ziet de omgeving van de individuen als een systeem en binnen dit systeem bestaat een bepaalde mate van leefbaarheid. Dit is echter enigszins beperkt, omdat er in die omgeving ook andere factoren een rol spelen. Daarnaast is het belangrijk om een onderscheid te maken tussen leefbaarheid op twee verschillende niveaus. Zo kan er gekeken worden naar leefbaarheid binnen een gemeenschap maar ook naar individuele leefbaarheid. In dit onderzoek wordt er gekeken naar de individuele leefbaarheid. Ondanks dat er twee verschillende niveaus zijn bestaat er volgens Delhey et al. (2002) en Veenhoven (2000, 2005, 2009) tussen deze twee niveaus wel een hoge mate van verwevenheid.

Bij leefbaarheid wordt er niet alleen een onderscheid gemaakt tussen het individuele schaalniveau en het schaalniveau van gemeenschappen. De kwaliteit van het leven wordt namelijk bepaald door zowel de externe als de interne omgeving (zie figuur 1) (Cummins, 1996; Hagerty et al., 2001; Veenhoven, 2000; 2005; 2009). In dit onderzoek is de externe omgeving het meeste van belang, de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum valt in de externe omgeving, maar de interne omgeving met onder andere sociale contacten is ook van belang.

Figuur 1: Groepen factor die de leefbaarheid beïnvloeden

Bron: Pukeline en Starkauskine (2011)

Volgens Brown en Brown (2005) wordt het concept leefbaarheid over het algemeen gezien als een concept over de “goedheid van het leven” en de mogelijkheid om in de omgeving succesvol en gelukkig te leven. Hierbij is het belangrijk om te realiseren dat deze goedheid van het leven niet alleen op inkomen en werkgelegenheid gebaseerd is. Factoren als de gebouwde omgeving, fysieke en mentale gezondheid, recreatie, vrije tijd en het sociale leven spelen ook een rol (Gregory et al., 2009). De combinatie van deze definities van Brown en Brown (2005) en Gregory et al. (2009), de “goedheid van het leven” en de mogelijkheid om in een omgeving gelukkig te leven, waarin deze omgeving wordt beïnvloed door hetgeen er gebouwd is, de fysieke en mentale gezondheid, recreatie, vrije tijd en het sociale leven geldt als de definitie voor het concept leefbaarheid in dit onderzoek. Met name omdat in dit onderzoek sociale contacten een rol spelen en de mogelijkheid om in de omgeving gelukkig te leven belangrijk is als er wordt gekeken naar de omgeving van asielzoekerscentra. Daarnaast is volgens Gregory et al. (2009) gebleken uit meerdere onderzoeken naar leefbaarheid dat het hebben van een doel, sociale netwerken, inkomen, gezondheid, het hebben van tijd en het hebben van een gevoel van onafhankelijkheid consistente factoren zijn (Gregory et al., 2009).

Er bestaat ook een onderscheid tussen objectieve en subjectieve leefbaarheid. Objectieve leefbaarheid richt zich alleen op de leefbaarheid van de externe omgeving en deze leefbaarheid wordt alleen gemeten door middel van sociale en economische indicatoren (Diener en Suh, 1997). Objectieve leefbaarheid komt in dit onderzoek niet aan bod, het is echter wel belangrijk te vermelden dat er een onderscheid is tussen deze soorten leefbaarheid. Hoe de omgeving de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum ervaart hoeft niet gelijk te staan aan de daadwerkelijke situatie. Op subjectieve leefbaarheid wordt in de volgende paragraaf verder in gegaan.

2.1.1 Subjectieve leefbaarheid

In dit onderzoek wordt gekeken hoe de inwoners de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum in een dorp ervaren, dus naar de subjectieve leefbaarheid. Deze subjectieve leefbaarheid wordt in verschillende gebieden anders ervaren, doordat individuen en groepen in deze gebieden verschillende percepties hebben over welke factoren bijdragen aan het niveau van welzijn, de leefbaarheid. Deze percepties worden beïnvloed door cultuur, de sociale omgeving en de economische ontwikkeling (Mohit, 2013). Omdat deze factoren invloed hebben op de subjectieve leefbaarheid richt dit onderzoek zich hier op. Binnen deze factoren bestaan verschillende concepten die relevant zijn voor dit onderzoek. Op deze concepten wordt in de volgende paragrafen ingegaan.

Subjectieve leefbaarheid richt zich volgens Marans en Stimson (2011) op het individuele niveau. Veenhoven (2000, 2005, 2009) stelt dat er vier verschillende soorten kwaliteit van het leven op individueel niveau bestaan: Leefbaarheid van de omgeving, mogelijkheden in het leven van individuen, nut van leven, en tevredenheid met het leven. In dit onderzoek wordt alleen gekeken naar de leefbaarheid van de omgeving, met de focus op het individu.

2.2 Sociale, culturele en economische effecten van de aanwezigheid van asielzoekerscentra

In deze paragraaf worden de eventuele sociale, culturele en economische effecten van de aanwezigheid van asielzoekerscentra op de leefbaarheid in het dorp besproken door middel van enkele concepten die relevant zijn voor dit onderzoek.

2.2.1 Sociale effecten

Het is de vraag hoe inwoners van een dorp reageren als er plotseling een asielzoekerscentrum wordt gerealiseerd. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van othering. Othering is volgens Weis (1995) een proces dat bestaat uit het markeren en benoemen van de personen die gedacht worden anders te zijn dan zichzelf. Othering definieert en waarborgt de identiteit van het individu door het distantiëren en stigmatiseren van een ander. De persoon of groep die wordt “geotherd” ervaart dit als een proces van marginalisatie, ontkrachting en sociale uitsluiting. Dit heeft als gevolg dat er een onderscheid ontstaat tussen ‘ons’ en “hen” (Weis, 1995). De vraag is of er in de onderzochte dorpen sprake is van othering, waarbij de dorpsbewoners de asielzoekers wellicht zien als andere groep en deze groep sociaal uitsluiten.

Ook ruimtelijke segregatie is een concept dat in dit onderzoek een rol speelt. Volgens Bolt et al. (2010) worden asielzoekerscentra vaak aan de rand van een dorp of stad gerealiseerd. Van Houtum en Van Naerssen (2001) bevestigen dit en stellen dat deze centra worden gezien als een grensgebied van de maatschappij, een plek waar mensen die niet tot de samenleving behoren verzameld zijn (Van Houtum en Van Naerssen, 2001). Wetenschappelijk onderzoek heeft ruimtelijke segregatie gedefinieerd als de overmatige relatieve aanwezigheid van een bepaalde groep op een bepaalde locatie en de ondervertegenwoordiging van die groep op andere plekken (Bolt et al., 2010). Dagevos (2009) stelt dat ruimtelijke concentratie de sociale segregatie versterkt. Op straat, in scholen en in het verenigingsleven komen bevolkingsgroepen niet met elkaar in contact, mogelijk wordt dit ook veroorzaakt door het proces van othering (Weis, 1995) en dit veroorzaakt sociale segregatie. Volgens Bolt (2010) bestaat de perceptie dat sociale segregatie de integratie hindert en een negatieve invloed heeft op de sociale cohesie binnen gemeenschappen. In dit onderzoek wordt gekeken of er in de onderzochte dorpen sprake is van ruimtelijke en sociale segregatie, en of de inwoners sociaal contact hebben met de asielzoekers.

Uit het onderzoek van Cadat en Engbertsen (2006) in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport blijkt dat de komst van asielzoekerscentra positieve sociale effecten kan hebben op een dorp. In Bellingwolde bleek dat het dorp zich openstelde voor duurzame relaties en er contact was met de asielzoekers door bijvoorbeeld de aanwezigheid van kinderen uit het asielzoekerscentrum op de voetbalclub. Ook in de onderzochte dorpen wordt gekeken hoe de lokale bevolking met de asielzoekers in contact komt.

2.2.2 Culturele effecten

Naast sociale effecten zijn er mogelijk ook culturele effecten die de leefbaarheid beïnvloeden (Mohit, 2013). In geval van Bellingwolde in het onderzoek van Cadat en Engbertsen (2006) bleek de komst van een asielzoekerscentrum de traditionele cultuur van het dorp op de proef te stellen. Het dorp werd gedwongen om allochtone asielzoekers met een eigen cultuur op te nemen, en dit creëerde een gevoel van angst. Deze angst van de inwoners richtte zich met name op het verliezen van de eigen cultuur (Cadat en Engbertsen, 2006). Dit kan veroorzaakt worden doordat in de asielzoekerscentra regelmatig de noodzakelijke apparatuur ontbreekt en dat de voorzieningen niet altijd overeen komen met behoeften van de asielzoekers (Gong-Guy et al. 1991; Lauritzen & Sivertsen, 2012). Dit kan, door de aanwezigheid van asielzoekerscentra in bepaalde afgelegen regio's, bijdragen aan de perceptie van segregatie en de ontwikkeling van een negatieve houding ten opzichte van het

ontvangende land en de cultuur van dat land (Moghaddam et al., 1989). Dit zou er toe kunnen leiden dat de asielzoekers wellicht sterk de neiging hebben om de eigen cultuur te willen behouden, en op deze manier de cultuur in het ontvangende land en dus ook in de dorpen die onderzocht zijn eventueel beïnvloeden.

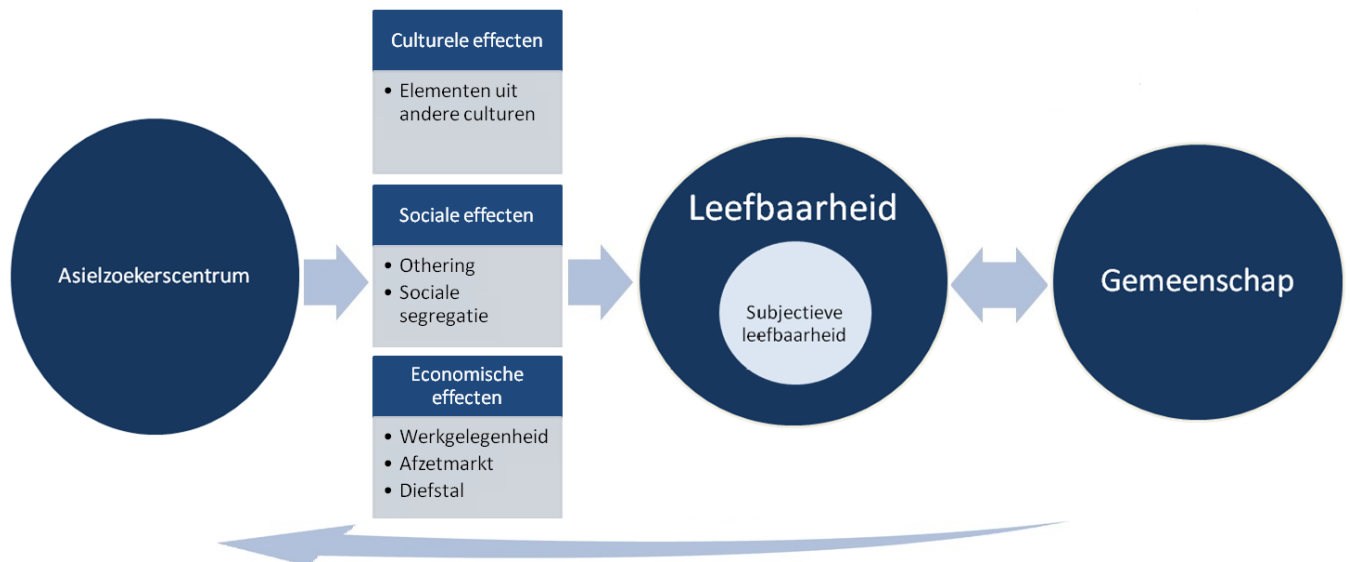
2.2.3 Economische effecten

Mohit (2013) stelt dat naast sociale en culturele factoren ook economische factoren de subjectieve leefbaarheid beïnvloeden. Volgens Ten Kate (2006) is het mogelijk dat er door een lokaal initiatief als bijvoorbeeld een Local Exchange Trading System (LETS) een sociale band kan ontstaan tussen de asielzoekers en de inwoners uit de omgeving en er economische ontwikkeling plaats kan vinden. Deze positieve effecten kunnen bijvoorbeeld ontstaan doordat de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum wellicht werkgelegenheid oplevert of doordat er een grotere afzetmarkt voor bedrijven ontstaat. Er kunnen echter ook problemen spelen op economisch gebied, als gevolg van sociale problemen. Zo zijn er volgens De Jong (2002) meerdere asielzoekers met het posttraumatisch stresssyndroom. Dit syndroom is een gevolg van langdurige blootstelling aan geweld en extreme oorlogsomstandigheden, agressie en natuurrampen. In meerdere studies is een verband gelegd tussen deze posttraumatische stress en drugs- en alcoholmisbruik. Daarnaast is er ook een significant vergrote kans op overige psychologische problemen onder de populatie vluchtelingen, niet alleen door het verleden, maar ook door de onzekere toekomst (Bremner & Southwick, 1996; Zweben et al., 1994). Als er daadwerkelijk sprake is van drugs- en alcoholmisbruik in de asielzoekerscentra betekent dat dat ook de inwoners van de dorpen waarin de centra gevestigd zijn geconfronteerd kunnen worden met “illegale activiteiten” om de drugs te bekostigen zoals bijvoorbeeld diefstal en inbraak of zelfs geweld.

Merton (1957), Cloward en Ohlin (1960), Hagan en Peterson (1995) en Agnew (2001) in de Boom et al. (2010) leggen een verband tussen sociaaleconomische armoede en het plegen van delicten. De Boom et al. (2010) beschouwen de zwakke juridische status van de asielzoekers als een oorzaak van materiële armoede en daarmee een indirecte oorzaak voor criminaliteit.

Daarnaast wordt geconcludeerd dat de kans van het plegen van delicten door asielzoekers die nog in de procedure zitten groter is dan het plegen van delicten door asielzoekers waaraan asiel verleend is (De Boom et al. 2010). De verblijfsstatus speelt een rol.

De vraag is hoe deze problemen in het asielzoekerscentrum doorwerken op de leefbaarheid van de omgeving. Naast drugs- en alcoholmisbruik kan ook de zwakke juridische status als gevolg hebben dat de criminaliteit in het dorp waarin het asielzoekerscentrum is gevestigd toeneemt en wanneer dit negatieve materiële gevolgen heeft kunnen sociale problemen een negatief economisch effecten opleveren.

Figuur 2: Conceptueel model

2.3 Conceptueel model

Figuur 2 kan op de volgende manier uitgelegd worden: De subjectieve leefbaarheid van de gemeenschap wordt volgens Mohit (2013) beïnvloed door de sociale omgeving, cultuur en de economische ontwikkeling. Het asielzoekerscentrum kan door middel van deze 3 categorieën de subjectieve leefbaarheid beïnvloeden.

Door de ontwikkeling van een negatieve houding van asielzoekers ten opzichte van de ontvangende cultuur kan de neiging ontstaan vast te houden aan de eigen cultuur en hierdoor de cultuur van het ontvangende land beïnvloeden.

Daarnaast kunnen de inwoners zich distantiëren van de asielzoekers, er ontstaat een proces van "othering". Dit kan sociale segregatie tot gevolg hebben, maar de sociale segregatie kan ook versterkt worden door ruimtelijke segregatie (Dagevos, 2009).

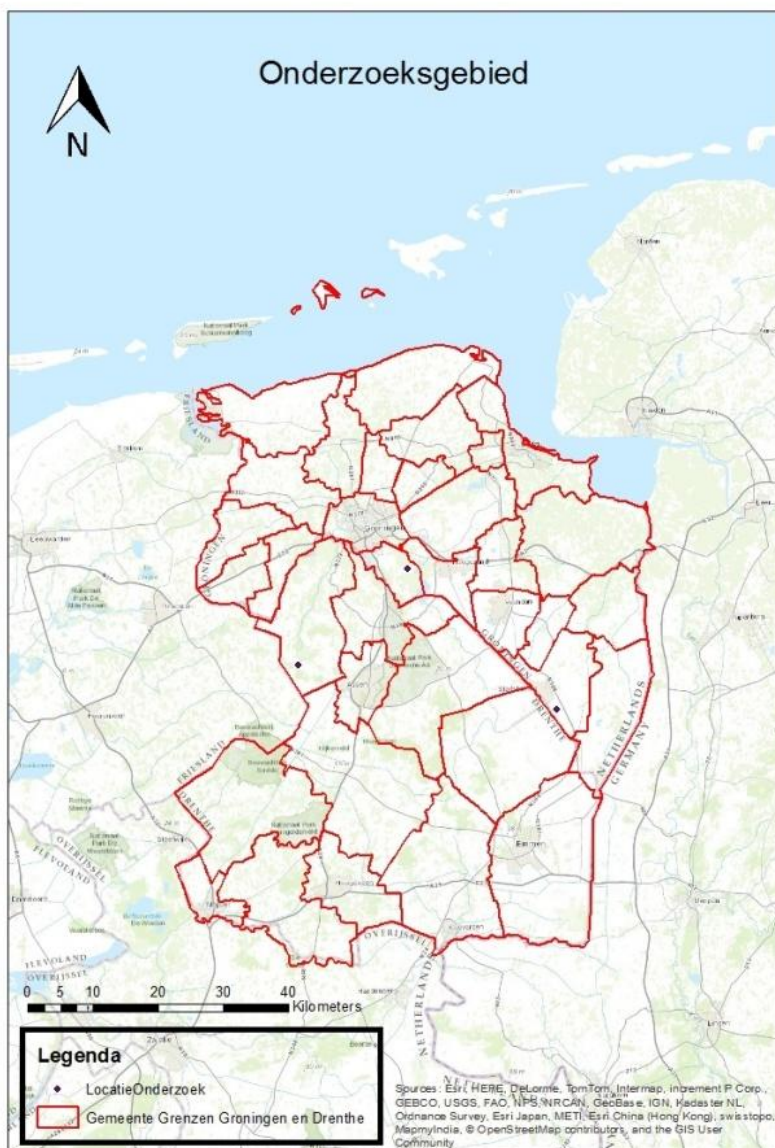
De aanwezigheid van een asielzoekerscentrum kan voor werkgelegenheid en een grotere afzetmarkt voor de bedrijven zorgen, door een zwakke juridische status (De Boom, et al. 2010) en drugs- en alcoholmisbruik (Bremner & Southwick, 1996) kan er echter ook criminaliteit ontstaan en dit heeft eventueel negatieve materiële gevolgen. De gemeenschap beïnvloed het asielzoekerscentrum en ook de leefbaarheid zelf ook.

Hoofdstuk 3: Methodologie

3.1 Onderzoekslocatie

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de omgeving van drie asielzoekerscentra, namelijk in Onnen, Veenhuizen en Musselkanaal. Er is gekozen voor deze locaties omdat ze qua aantal asielzoekers vergelijkbaar zijn. In Musselkanaal wonen zo'n 450 asielzoekers, in Onnen 480 en in Veenhuizen 400. De asielzoekerscentra liggen allemaal in een enigszins rurale omgeving. Onnen is de locatie die het dichtst bij een stad met meer dan 100.000 inwoners ligt met een afstand van 13 kilometer naar de stad Groningen. Daarna volgt Musselkanaal met 26 kilometer tot de stad Emmen en het verste van een grote stad af ligt Veenhuizen met een afstand van 43 kilometer tot Groningen. De exacte locaties worden weergegeven in Kaart 1, welke ook in een groter formaat te vinden is in de bijlagen.

Qua hoeveelheid inwoners verschillende de dorpen ook veel van elkaar. Musselkanaal is het grootste dorp van de drie met 6560 inwoners, daarna komt Veenhuizen met 1250 inwoners en het dorp met de minste inwoners, 430, is Onnen (CBS, 2013).

Kaart 1: Onderzoeksgebied

De locaties zijn goed bereikbaar en liggen relatief dicht bij elkaar. Er is hier gebruik gemaakt van een ‘convenience sample’. Hiervoor is gekozen omdat op deze manier direct data verzameld kon worden, er hoefde niet met het eventuele late reageren van respondenten via brieven of mails rekening worden gehouden, en zo kon in relatief korte tijd toch veel data verzameld worden (Bryman, 2001). De keuze voor deze manier van steekproef trekken heeft wel invloed op het eindresultaat van het onderzoek, het betekend dat er geen algemene conclusies getrokken kunnen worden over de leefbaarheid van de omgeving in relatie tot asielzoekerscentra.

3.2 Onderzoeksmethode

In dit onderzoek zijn de primaire data verzameld door enquêtes en interviews. Enquêtes zijn volgens Lafferty (2010) met name nuttig wanneer onderzocht wordt hoe mensen denken over sociale zaken en de omgeving. Een voorbeeld hiervan is de kwaliteit van het leven in een bepaald gebied, hier richt dit onderzoek zich ook op (Lafferty, 2010). De keuze voor interviews is gemaakt omdat in interviews dieper op een onderwerp ingegaan kan worden en er ruimte is voor de respondent om te vertellen over ervaringen of betekenissen (Longhurst, 2010). De enquêtes en interviews zijn gehouden in de omgeving van de gekozen asielzoekerscentra, en hebben zich specifiek gericht op mensen die woonachtig zijn in deze omgeving. Zowel de interviews als de enquêtes richtten zich bij het onderzoeken van de leefbaarheid op de factoren die in figuur 3 te zien zijn. Zowel het interview als de enquête is ook te vinden in de bijlagen.

De onderzochte factoren die invloed hebben op de leefbaarheid:
Er zijn genoeg voorzieningen in het dorp (Voorzieningen)
Ik voel me veilig in het dorp (Veiligheid)
In het dorp is veel criminaliteit (Criminaliteit)
Ik ben tevreden met de buurt waar ik woon (Woonomgeving)
De leefbaarheid is de afgelopen jaren achteruit gegaan (Ontwikkeling van de leefbaarheid)
Ik voel me thuis in het dorp (Thuis voelen)
In het dorp is een sterke sociale samenhang (Sociale samenhang)
In het dorp zijn genoeg verenigingen (Verenigingen)

Figuur 3: Onderzochte factoren leefbaarheid

In elk van de dorpen zijn in de omgeving van de asielzoekerscentra, tot een afstand van vier kilometer, ongeveer 40 respondenten geënquêteerd, met een totaal van 115 respondenten. Bij het afnemen van enquêtes zijn de respondenten willekeurig gekozen, om mogelijke verbanden tussen sekse en leeftijd open te laten. De respondenten werden via de deur-tot-deur methode geënquêteerd. De enquêtes werden gedurende werkdagen tussen 9 uur 's ochtends en 17 uur 's middags afgenomen om zo een meer representatief beeld te schetsen. Als er namelijk alleen 's ochtends vroeg wordt geënquêteerd zullen heel veel mensen bijvoorbeeld naar werk zijn, en dan kunnen alleen de mensen die niet werken of niet op dat moment werken geënquêteerd worden en dit zou eventueel een vertekend beeld op kunnen leveren.

Ook is er in het onderzoek gebruik gemaakt van interviews, dan wel mondeling dan wel schriftelijk. Er is geprobeerd om per dorp ongeveer twee respondenten te vinden voor de interviews. Om de vragen zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden was het belangrijk dat de respondenten woonachtig zijn in het dorp. Volgens Longhurst (2010) is het belangrijk om interviews af te nemen op een neutrale plek, waar de respondent zich vertrouwd voelt. In eerste instantie is het bij het mondeling afnemen van de interviews de insteek om de interviews bij de respondenten thuis af te nemen, maar het is net als Valentine (2005) zegt belangrijk om niet af te spreken met mensen waar je je niet op je gemak bij voelt op onveilige plekken. Bij het schriftelijk afnemen van de interviews speelde deze kwestie niet, deze manier van interviewen had echter wel een nadeel. Schriftelijk interviewen biedt niet de mogelijkheid heel diep door te vragen, door middel van een scherpe en grondige vraagstelling is geprobeerd de negatieve effecten hiervan zo veel mogelijk te beperken.

De verzamelde data is vervolgens in zowel SPSS als AtlasTi geanalyseerd. Om een beeld te schetsen van de subjectieve leefbaarheid in het dorp zijn voor de kwantitatieve data meerdere statistische toetsen gebruikt. De overige, kwalitatieve data, zal door middel van AtlasTi geanalyseerd worden.

SPSS

In het onderzoek is er gekeken welke van de categorieën een significant verband (met een betrouwbaarheidsinterval van $p < 0,05$) hebben met het cijfer dat de respondenten geven aan de algehele leefbaarheid. Om dit te toetsen is er gebruik gemaakt van het programma SPSS. Bij het onderzoeken van de leefbaarheid is gekozen voor de een-factor variantie analyse, omdat er in alle gevallen betreffende de categorieën sprake is van een ordinale en een ratio variabele (Norušis, 2012). Het cijfer dat is gegeven aan de leefbaarheid is de ratio variabele en wordt beschouwd als de afhankelijke variabele. Om de mogelijke verbanden tussen de factoren onderling te toetsen, alle factoren zijn ordinale variabelen, is gebruik gemaakt van de Chi kwadraat toets. Wanneer echter niet voldaan werd aan de voorwaarden van deze toets is er een Spearman Correlatie toets gebruikt.

AtlasTi

Ook in AtlasTi is gebruik gemaakt van de factoren die te zien zijn in figuur 3. De antwoorden op de open vragen in de enquêtes en de data die is verzameld door middel van de interviews zijn aan de hand van codes geanalyseerd. Deze codes bestaan uit de factoren die in figuur 3 getoond worden, en de drie codes: Sociaal effect, Cultureel effect en Economisch effect. Vervolgens is er aan de hand van deze codes geanalyseerd of er bepaalde patronen zaten in de antwoorden.

3.3 Ethiek

Het is belangrijk om te benadrukken dat de onderzoeker volledig objectief onderzoek doet, met als enige doel het verzamelen van data en deze data te analyseren, en dit puur en alleen vanuit wetenschappelijk oogpunt met een notie van wat goed en kwaad is (Mitchell en Draper, 1982). Dat is in dit geval met name belangrijk omdat het hier over een etnische minderheid gaat (Hay, 2010) en er betreffende asielzoekers vooroordelen kunnen zijn. De onderzoeker heeft allereerst de respondenten op het gemak gesteld door zich voor te stellen en het doel van de enquête en het interview uit te leggen, om zo de onafhankelijkheid te benadrukken en duidelijk te maken dat de onderzoeker als een buitenstaander naar de casus zal kijken. Ook is aan de respondenten uitgelegd dat de verkregen gegevens volledig anoniem zijn, en dat de privacy van de respondenten gewaarborgd wordt.

Hoofdstuk 4: Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de enquêtes en de interviews besproken. De enquête is ingevuld door 114 respondenten en in totaal zijn er 6 interviews afgenomen. Als eerste zal de leefbaarheid, en de factoren uit figuur 3, die hier invloed op hebben besproken worden. Daarna zullen de sociale, culturele en economische effecten worden besproken, evenals de invloed van gewinning en de bevolkingssamenstelling. Vervolgens worden de resultaten met elkaar en met de betreffende theorieën die zijn besproken in hoofdstuk 2 in verband gebracht.

4.1 Leefbaarheid

In deze paragraaf worden de resultaten betreffende de subjectieve leefbaarheid in de dorpen besproken, met name aan de hand van data die is verzameld door middel van enquêtes. Als eerste wordt het cijfer dat de inwoners aan de leefbaarheid in de dorpen geven behandeld en daarna worden de factoren individueel toegelicht. Voor de analyse zijn de resultaten van de dorpen samengevoegd.

Onnen	7,65
Veenhuizen	7,57
Musselkanaal	7

Figuur 4: Gemiddelde cijfers leefbaarheid per dorp

Over het algemeen bleken de inwoners van Musselkanaal, Veenhuizen en Onnen tevreden te zijn met de leefbaarheid in de dorpen. Het gemiddelde cijfer dat de inwoners aan de leefbaarheid gaven lag zelfs op een 7,4 op een schaal van één tot tien. Deze waardering verschilt wel per dorp. De gemiddelde cijfers per dorp zijn in figuur 4 te zien.

Factoren die invloed hebben op de leefbaarheid	Significantieniveau
Er zijn genoeg voorzieningen in het dorp (Voorzieningen)	0,976
Ik voel me veilig in het dorp (Veiligheid)	0,01
In het dorp is veel criminaliteit (Criminaliteit)	0,008
Ik ben tevreden met de buurt waar ik woon (Woonomgeving)	0,265
De leefbaarheid is de afgelopen jaren achteruit gegaan (Ontwikkeling van de leefbaarheid)	0,00
Ik voel me thuis in het dorp (Thuis voelen)	0,01
In het dorp is een sterke sociale samenhang (Sociale samenhang)	0,054
In het dorp zijn genoeg verenigingen (Verenigingen)	0,038

Figuur 5: Significantieniveau van de factoren

Uit figuur 5 blijkt dat niet tussen alle factoren en de waardering van de leefbaarheid een significant verband bestaat. Factoren waar dat wel voor geldt zijn veiligheid, het thuis voelen van mensen in een dorp, de mate van criminaliteit, de ontwikkeling van de leefbaarheid en of er afdoende verenigingen zijn. De SPSS-tabellen, waar de verbanden zichtbaar worden, zijn te vinden in de bijlagen.

Voorzieningen

Over de tevredenheid betreffende het aantal voorzieningen bestond onder de respondenten geen eensgezindheid. 36% van de respondenten vond dat er genoeg voorzieningen waren, maar 49% van de respondenten ervaart dit anders. Dit blijkt echt geen verklarende factor te zijn voor de beoordeling van de algehele leefbaarheid. Uit de een-factor variantie analyse bleek dat er geen significant verband (0,976) was tussen de tevredenheid over het aantal voorzieningen en de waardering die wordt gegeven aan de leefbaarheid.

De afwezigheid van voorzieningen kan de onafhankelijk van individuen aantasten en volgens Gregory et al. (2009) zou dit kunnen betekenen dat deze afwezigheid een negatieve invloed op de leefbaarheid heeft. Dit lijkt echter niet het geval, aangezien er geen verband bestaat tussen de tevredenheid over de voorzieningen en het cijfer dat wordt gegeven aan de leefbaarheid.

Na het uitvoeren van een Spearman Correlatie toets blijkt dat er binnen de dorpen wel degelijk een verschil zit. Het blijkt namelijk dat in Onnen, de inwoners aangeven dat ze minder tevreden zijn over het aanbod van de voorzieningen, de mate waarin de asielzoekers gebruik maken van de voorzieningen ook minder is. Tussen deze twee variabelen bestaat in Onnen een negatief verband. Dit valt wellicht te verklaren door het feit dat Onnen weinig voorzieningen heeft, als er geen voorzieningen zijn kunnen de asielzoekers er ook geen gebruik van maken.

Veiligheid en criminaliteit

De inwoners van de dorpen gaven tijdens de enquête massaal aan dat ze zich veilig voelden. Maar liefst 79% van de mensen gaf aan zich veilig te voelen in het dorp. Na het uitvoeren van de een-factor variantie analyse blijkt dat de respondenten die zich veilig voelden een significant hogere waardering geven aan de leefbaarheid van het dorp waarin ze woonachtig zijn. Ook bleek dat de respondenten in de onderzochte dorpen weinig last van criminaliteit hebben. Slechts 10% van de respondenten zegt criminaliteit te ervaren in het dorp. De criminaliteit die wel wordt ervaren lijkt over het algemeen beperkt te blijven tot kleinere delicten, zoals bijvoorbeeld de diefstal van fietsen. Volgens Brown en Brown (2005) heeft de mogelijkheid om in een omgeving succesvol en gelukkig te leven invloed op de leefbaarheid. Criminaliteit en onveiligheid kunnen deze mogelijkheden negatief beïnvloeden, en door de zwakke juridische status is de kans op criminaliteit door de asielzoekers groter (De Boom et al., 2010). Het onderzoek bevestigt dat er veel waarde wordt gehecht aan de veiligheid. Zowel tussen de mate van criminaliteit en de waardering van de leefbaarheid (0,008) als het gevoel van veiligheid en waardering van de leefbaarheid (0,01) bestaat een significant verband. In de interviews komt echter na voren dat de criminaliteit die er is, niet veroorzaakt wordt door de asielzoekers.

Woonomgeving en thuis voelen

De tevredenheid met de woonomgeving en de buurt waarin de respondenten wonen ligt erg hoog. 89% van de mensen is tevreden met de woonomgeving en slechts een kleine 1 procent gaf aan ontevreden te zijn over de woonomgeving. Het bleek echter dat deze factor geen significante (0,265) rol speelt bij het beoordelen van de algehele leefbaarheid. De respondenten bevestigden dat dit geen grote rol speelt wanneer het om de waardering van de leefbaarheid gaat. Dit is enigszins verrassend aangezien de gebouwde omgeving volgens Gregory et al. (2009) een factor is die invloed heeft op de leefbaarheid, evenals de mogelijkheid om in deze omgeving gelukkig te leven (Brown en

Brown, 2005). Deze factor van de mogelijkheid om in een omgeving gelukkig te leven is in dit onderzoek onderzocht door de vraag te stellen of de respondenten zich thuis voelen in de dorpen.

De respondenten die meegewerkt hebben aan het onderzoek hebben aangegeven zich over het algemeen zeer thuis te voelen in het dorp. 90 procent van de mensen voelt zich thuis, en slechts 1 respondent gaf aan zich niet thuis te voelen.

Na het uitvoeren van de een- factor variantie analyse bleek dat tussen veiligheid en de waardering die wordt gegeven aan de leefbaarheid een significant verband (0,01) bestaat. Dit betekent dat hoe meer mensen zich thuis voelen in een dorp, des te hoger ze de leefbaarheid beoordelen.

Sociale samenhang

De respondenten vinden dat sociale samenhang in de dorpen sterk aanwezig is. 52 procent gaf aan dat dit inderdaad sterk aanwezig is en slechts 6 procent van de respondenten was het hiermee niet eens. Bij het analyseren van de data uit de open vragen en de interviews kwam naar voren dat religie en kerkgemeenschappen een belangrijke rol spelen in de dorpen, met name in Onnen en Musselkanaal. Deze rol is zowel positief als negatief, want er wordt aangegeven dat er eensgezindheid bestaat, echter wanneer er meerdere kerkgemeenschappen aanwezig zijn of wanneer men helemaal niet tot een kerkgemeenschap behoort kan dit juist voor minder sociale samenhang zorgen. De mate van sociale samenhang bleek na het uitvoeren van een een-factor variantie analyse (0,054) niet in verband te staan met de waardering voor de algehele leefbaarheid. Dit is enigszins verassend, aangezien Gregory et al. (2009) stellen dat sociale netwerken en contacten essentieel zijn voor de leefbaarheid.

Verenigingen

Tevredenheid bestaat ook over het aantal verenigingen die in de dorpen gevestigd zijn. 75 procent van de mensen is hier uitermate tevreden mee, terwijl 8 procent het aantal verenigingen toch niet afdoende vindt. Na het uitvoeren van een-factor variantie analyse bleek dat er een verband (0,038) is tussen de tevredenheid met het aantal verenigingen en de waardering die wordt gegeven aan de leefbaarheid. Dit volgt de lijn der verwachting, gezien het feit dat Gregory et al. (2009) aangeven dat zowel vrije tijd als recreatie en sociale netwerken belangrijk zijn voor de leefbaarheid.

Ontwikkeling van de leefbaarheid

De ontwikkeling die de afgelopen jaren per dorp betreffende leefbaarheid heeft plaatsgevonden verschilt niet significant per dorp, dit bleek na het uitvoeren van een Chi kwadraat toets.

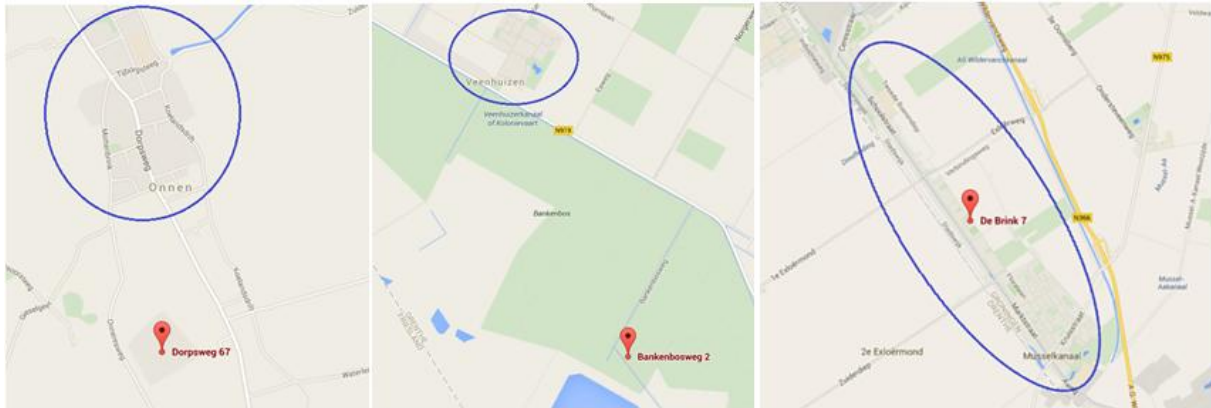
Ook de herkomst van de respondenten het cijfer dat gegeven wordt aan de leefbaarheid in het dorp. Na het uitvoeren van een een-factor variantie analyse blijkt dat er een significant verband tussen beide variabelen is ($p=0,014$).

4.2 Sociale effecten van de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum

In deze paragraaf wordt data uit de interviews, de open vragen in de enquête en de informatie die naar voren kwam tijdens de gesprekken met mensen op straat behandeld.

Sociale segregatie en othering

Volgens Bolt et al. (2010) worden asielzoekerscentra vaak aan de rand van een dorp of stad gerealiseerd. In Onnen en Veenhuizen is hier sprake van, in Musselkanaal ligt het asielzoekerscentrum niet in het midden van het dorp maar ook niet helemaal aan de rand van het dorp. Dit is te zien in kaart 2.

Kaart 2: Locatie Asielzoekerscentrum (vlnr: Onnen, Veenhuizen, Musselkanaal)

Er kan geconcludeerd worden dat er sprake is van enige ruimtelijk segregatie. Volgens Dagevos (2009) versterkt deze ruimtelijke segregatie ook de sociale segregatie. Dit blijkt ook in de onderzochte dorpen. Er zijn namelijk heel weinig mensen, slechts 9 procent, die aangeeft (sociaal) contact met asielzoekers te hebben. Daarentegen geeft 68 procent aan geen contact te hebben. Als er al contact is blijft dit meestal bij het tegenkomen op straat of bij voorzieningen zoals de winkels en vervolgens wordt er eventueel gegroet. Wanneer de asielzoekers dit doen, of proberen, in het Nederlands wordt dit wel door de lokale bevolking gewaardeerd zoals te lezen is in de onderstaande quote.

“Sommigen proberen wel in plaats van hello ook gewoon hoi te zeggen. En dat is ook wel leuk, dat ze hun best doen”

Vrouwelijke respondent, Onnen

Tijdens de dataverzameling werd duidelijk dat een deel van de mensen wel contact wil, maar dat dit amper mogelijk is. Een vrouwelijke respondent uit Veenhuizen zegt het volgende hierover.

“Een praatje maken met ze doe je niet, want je spreekt hun taal niet.”

Vrouwelijke respondent, Veenhuizen

Deze taalbarrière is iets dat regelmatig terug komt. Dit zorgt er voor dat contact vrijwel onmogelijk is, echter soms wordt ook aangegeven dat met gebaren en met handen en voeten uiteindelijk toch communicatie mogelijk lijkt. Daarnaast bestaat er ook een ander deel van de mensen, die aangaf geen enkele intentie te hebben om contact te krijgen met

de asielzoekers. Soms werden de asielzoekers zelfs gemarginaliseerd gebaseerd op stigma's en dit leek precies op het proces van "othering", eerder gedefinieerd door Weis (1995). Een deel van de respondenten gaf aan in de gesprekken die gevoerd zijn tijdens het afnemen van de enquêtes dat de media hier ook een rol in spelen, met het naar buiten brengen van hoofdzakelijk negatief nieuws betreffende asielzoekers. Sommige respondenten zijn zich daar zelf ook van bewust.

"Het voelt onveilig, ook al is dit niet zo."
Mannelijke respondent, Musselkanaal.

Het bleek ook dat veel mensen van mening zijn dat de komst van het asielzoekerscentrum voor onrust zorgt in het dorp, en dat de asielzoekers niet in de gemeenschap passen.

Het contact dat wel plaatsvond met de asielzoekers wordt overwegend als positief beschouwd, maar een klein deel van de mensen ervaart het als negatief. Dit wordt weergegeven in figuur 6.

Figuur 6: Waardering van het contact met asielzoekers

Mening over het asielzoekerscentrum

Over de vraag of de komst van het asielzoekerscentrum goed is voor het dorp zijn de meningen erg verdeeld. 16 procent vindt de komst van het asielzoekerscentrum een goede ontwikkeling, 50 procent staat neutraal tegenover de komst of de aanwezigheid van het centrum en 34 procent van de mensen vindt de komst van het centrum naar het dorp niet goed.

Wat de inwoners van de komst van het asielzoekerscentrum vinden staat in verband met of ze sociaal contact hebben met de asielzoekers. Na het uitvoeren van de Spearman Correlatie toets blijkt dat er een positief zeer zwak verband (0,274) bestaat tussen de beide variabelen. Dat houdt in dat hoe meer contact de mensen hebben, hoe beter ze de komst van het centrum voor het dorp vinden. Dit komt enigszins overeen met het feit dat Gregory et al. (2009) stellen dat sociale contacten belangrijk zijn voor de leefbaarheid.

Daarnaast blijkt de waardering van de komst of de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum ook in verband te staan met het cijfer dat de mensen geven aan de algehele leefbaarheid. Dit bleek na het uitvoeren van de een-factor variantie analyse. Het significantie niveau lag na het uitvoeren van deze toets op 0,044. Dit houdt in dat mensen die de komst of de aanwezigheid van het centrum als goed beschouwen, ook eerder een hogere waardering geven aan de leefbaarheid.

Uit de interviews en de open vragen bleken mensen regelmatig humanitaire argumenten, in de zin van dat het hoort om vluchtelingen die het slecht hebben op te

vangen, te gebruiken wanneer er naar de mening betreffende het centrum werd gevraagd.

Een negatieve punt dat meerdere malen naar voren kwam is het rondhangen van de asielzoekers, en dan met name in groepen. Of dit daadwerkelijk voor overlast zorgt komt niet duidelijk naar voren, het blijkt echter wel iets te zijn waar een groot deel van de inwoners zich aan stoort.

“Er is hier niets te doen. Dus ze hebben hier niets om handen. Met als gevolg dat ze maar overal rondhangen.”

Mannelijke respondent, Veenhuizen.

4.3 Culturele effecten

In deze paragraaf komen de culturele effecten die het asielzoekerscentrum op het dorp heeft aan bod. Er zijn maar weinig mensen die aangeven iets te merken van de eventuele culturele elementen die de asielzoekers meenemen naar het dorp. Als reden hiervoor wordt vaak de gebrekkige integratie en het weinige contact met de asielzoekers genoemd. Wellicht wordt dit veroorzaakt door een eventuele negatieve houding van de asielzoekers ten opzichte van de cultuur in het ontvangende land (Moghaddam et al., 1989). Toch staat een deel van de inwoners van de onderzochte dorpen erg positief tegenover het idee dat de asielzoekers culturele elementen mee kunnen nemen. Ze zien het als een mogelijkheid om in contact te komen met andere culturen en ze zijn van mening dat de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum een beter beeld schept van de multiculturele samenleving waarin wij in Nederland wonen. Er waren wel enkele respondenten die aangaven iets te merken van culturele elementen die door de asielzoekers meegebracht zijn. Voorbeelden die werden gegeven waren taal, kleding, religie en muziek. De angst om de eigen cultuur verliezen zoals het geval was in Bellingwedde (Cadat en Engbertsen, 2006) kwam totaal niet ter sprake.

Een gegeven dat regelmatig naar voren kwam in het onderzoek is dat de asielzoekers veel met mobiele telefoons rondlopen, en zich zelfs concentreren op plekken waar het bereik goed is. Daarnaast werden locaties waar een open WIFI-verbinding mogelijk was druk bezocht. Er werd hierdoor ook enige overlast ervaren.

Daarnaast is duidelijk merkbaar dat er altijd een mate van aanpassing nodig is. Regelmatig kwam naar voren dat asielzoekers foto's maken van bijvoorbeeld huizen, huisdieren en planten of bomen en hierbij door de tuinen lopen of dat ze bijvoorbeeld bieden op honden. Dit wordt niet door iedereen gewaardeerd. Een voorbeeld hiervan wordt gegeven in de onderstaande quote.

“We voelen ons geïntimideerd. Asielzoekers fotograferen onze woning en zijn brutaal als we ze daar op aanspreken. Ze net of ze ons niet verstaan.”

Vrouwelijk respondent, Musselkanaal.

4.4 Economische effecten

Volgens een deel van de inwoners (39%) maken de asielzoekers over het algemeen wel regelmatig van enkele voorzieningen gebruik. 18 procent van de mensen is het hier echter niet mee eens, en is van mening dat de asielzoekers geen of weinig gebruik maken van de voorzieningen in het dorp.

De voorzieningen waar de asielzoekers gebruik van maken zijn met name de supermarkten en het openbaar vervoer. De inwoners zijn van mening dat de overige

voorzieningen eigenlijk niet of nauwelijks profiteren van de aanwezigheid van het centrum. Toch zijn er ook ondernemende inwoners die zelf een manier hebben gevonden om te profiteren van de aanwezigheid van de asielzoekers.

“Mijn ouders verhuren kamers in Musselkanaal en Stadskanaal aan asielzoekers met een status”

Vrouwelijke respondent, Musselkanaal.

Dit komt overeen met het feit dat volgens ten Kate (2006) lokaal mogelijkheden ontstaan tot economische ontwikkeling.

Daarnaast geeft een deel van de mensen aan dat de komst van het asielzoekerscentrum ook werkgelegenheid naar de dorpen brengt, zoals bijvoorbeeld in de school in Onnen, ook al is dit volgens deze respondenten toch maar in een beperkte mate.

De meerderheid van de mensen (43%) denkt dat de komst van een asielzoekerscentrum geen economische groei brengt of eventueel de mogelijkheid daartoe heeft.

Na het uitvoeren van een Chi kwadraat toets blijkt dat er geen verband is tussen of de inwoners vinden dat de asielzoekers gebruik maken van de voorzieningen en de economische potentie die het asielzoekerscentrum heeft.

De mogelijke economische negatieve effecten zoals diefstal (De Boom et al., 2010) die eerder in dit hoofdstuk zijn besproken lijken beperkt te zijn.

4.6 Gewenning en bevolkingssamenstelling

Het overgrote deel (57%) van de bevolking van de dorpen is gewend aan de aanwezigheid van asielzoekers in het dorp. Ook zijn mensen over het algemeen wel tevreden over omvang van het asielzoekerscentrum, 60 procent van de respondenten geeft aan de grootte van het centrum goed te vinden.

Uit het onderzoek blijkt na het uitvoeren van de Spearman Correlatie toets dat er een significant verband (0,001) bestaat tussen of mensen gewend zijn aan de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum in het dorp en of de respondenten de komst goed vinden voor het dorp. Tussen beide variabelen bestaat een zwak positief verband. Dit houdt in dat naar mate mensen meer gewend zijn aan de aanwezigheid van de asielzoekers, de mening betreffende of deze aanwezigheid goed is voor het dorp positief beïnvloedt. Dit valt wellicht te verklaren dat factoren die invloed hebben op de leefbaarheid, zoals bijvoorbeeld sociale netwerken en de gebouwde omgeving (Gregory et al., 2009), tijd nodig hebben om zich te ontwikkelen.

Over de vraag of de leefbaarheid de afgelopen jaren achteruit is gegaan verschillen de meningen van de respondenten. 44% is van mening dat dit niet het geval is, terwijl 34 procent van de mensen juist wel van mening is dat de leefbaarheid de afgelopen jaren achteruit is gegaan.

Ook lijkt het alsof de respondenten waardering die wordt gegeven aan de ontwikkeling van de leefbaarheid de afgelopen periode niet laten beïnvloeden door de komst van het centrum. Na het uitvoeren van een Spearman Correlatie toets blijkt dat tussen deze twee variabelen geen significant verband bestaat.

Ten slotte wordt ook de bevolkingssamenstelling positief gewaardeerd. 38 procent vindt deze samenstelling goed, ook al is 10 procent van de bewoners het hier niet mee eens. Vergrijzing en het wegtrekken van jongeren is een factor die door veel mensen benoemd wordt en als een groot probleem wordt gezien. Veel mensen willen, en misschien soms tegen beter weten in, dat er meer voorzieningen voor jongeren komen, om deze zo te binden aan het dorp.

Hoofdstuk 5: Conclusie

5.1 Conclusies

Dit onderzoek was gericht op de leefbaarheid in Onnen, Musselkanaal en Veenhuizen, en de eventuele effecten van de aanwezigheid van de asielzoekerscentra.

Over het algemeen is men erg positief over de leefbaarheid in de onderzochte dorpen. Met een gemiddelde van 7,4 op een schaal van 10 wordt er hoog gescoord. Factoren die rechtstreeks invloed hebben op de waardering van de leefbaarheid in de dorpen zijn de veiligheid, het thuis voelen en de aanwezigheid van verenigingen. De factoren voorzieningen, woonomgeving en sociale samenhang hebben ondanks dat deze toch lijken bij te dragen aan de mogelijkheid om succesvol en gelukkig te leven in de omgeving (Brown en Brown, 2005) toch geen directe invloed op de waardering van de leefbaarheid.

Tussen de lokale bevolking en de asielzoekers is bijna geen contact. En als er wel sprake is van contact dan blijft dit vaak bij alleen groeten. Een deel van de bevolking heeft ook helemaal geen behoefte aan contact en staat negatief tegenover de aanwezigheid van de asielzoekers. Dit deel van de bevolking distantieert zich van de asielzoekers, er is sprake van othering (Weis, 1995). Een deel van de bevolking staat echter wel open voor contact, maar deze mensen ervaren de taalbarrière als een probleem. Daarnaast kan er door het weinige contact tussen de asielzoekers en de lokale inwoners ook geconcludeerd worden dat er sprake is van sociale segregatie (Dagevos, 2009)

Er zijn maar weinig inwoners die iets merken van de andere cultuur van de asielzoekers en of deze asielzoekers elementen vanuit de cultuur meebrengen naar de dorpen. Dit lijkt dus tegenstrijdig te zijn met wat Moghaddam, Taylor en Lalonde (1989) stellen. Enkele punten die wel aan bod komen zijn klederdracht, taal en de gewoontes van de asielzoekers, zoals bijvoorbeeld het foto's maken van bomen en het door de tuinen lopen. Op deze culturele effecten wordt wisselend gereageerd. Een deel van de respondenten staat negatief tegenover de elementen die worden meegebracht en een ander deel staat er juist open voor. Vooral de weergave van de multiculturele samenleving door de aanwezigheid van de asielzoekers wordt door veel mensen als positief ervaren.

Economisch gezien brengt het asielzoekerscentrum nauwelijks voorspoed. Het asielzoekerscentrum wordt maar door een klein deel van de bevolking gezien als een plek van werkgelegenheid en ook qua bestedingen van de asielzoekers is het economische effect beperkt. Met name de supermarkten lijken te profiteren, hoewel dat ook beperkt lijkt. Van negatieve economische effecten zoals criminaliteit door de zwakke juridische status van de asielzoekers (De Boom et al, 2010) lijkt vrijwel geen sprake. Gewenning lijkt ook een rol te spelen wanneer het gaat over de waardering van de leefbaarheid. Hoe meer de inwoners gewend zijn aan het asielzoekerscentrum, des te beter waarderen ze de aanwezigheid hiervan.

Er kan geconcludeerd worden de aanwezigheid van de asielzoekers gevolgen heeft voor de subjectieve leefbaarheid in het dorp, deze effecten zijn zowel positief als negatief.

Opmerking

Iets wat erg vaak naar voren kwam in dit onderzoek maar nog niet eerder genoemd is de gebrekkige informatievoorziening door de gemeente betreffende de komst van het asielzoekerscentrum. Dit is zeker voor verbetering vatbaar.

Wellicht is het voor toekomstig onderzoek interessant om te kijken wat het onderscheid tussen objectieve- en subjectieve leefbaarheid is betreffende de effecten van een asielzoekerscentrum.

5.2 Reflectie

Terugkijkend op bachelorproject zijn er enkele punten absoluut voor verbetering vatbaar. Met name tijdens het proces van dataverzameling. De vragen hadden iets anders geformuleerd moeten worden, om zo data die nu verloren is gegaan te verzamelen. In een volgend onderzoek zullen de onderzoekslocaties beter verkend worden van te voren. In Musselkanaal en Veenhuizen werd er af en toe gewezen op het feit dat het asielzoekerscentrum veel meer de andere kant van het dorp op was. Gelukkig kon dit op locatie worden opgelost door alsnog naar de goede kant voor het dorp te gaan maar dit is zeker een aandachtspunt.

Daarnaast is er gekozen voor het accepteren van schriftelijk ingestuurde interviews maar hier bleek toch ook dat deze veel minder informatie bevatten dan de interviews die mondeling zijn afgenomen.

Tijdens het analyseren werd duidelijk dat ook een goede voorbereiding betreffende de te uit te voeren toetsen in SPSS en de analyse in AtlasTi toch wel enigszins ontbrak en dit onderdeel hoort eigenlijk bij de planning, en dit moet beter een eventuele volgende keer. Ook een punt van aandacht de zijn de referenties, en het meteen in de literatuurlijst zetten van de bronnen.

Hoofdstuk 6: Literatuurlijst

Agnew, R. (2001). Building on the foundation of general strain theory. Specifying the types of strain most likely to lead to crime and delinquency. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 38, 319-361.

Anoniem (2014) Inwoners Oranje vooral bezorgd over aantal asielzoekers. *RTV Drenthe*, 16-10-2014

Bolt, G., Sule Ozuekren, A., Phillips, D. (2010) *Linking Integration and Residential Segregation*: London: Routledge

Boom, J. de, E. Snel & G Engbersen (2010) Asielmigratie, verblijfstatussen en criminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie* 52 (2), 153-169.

Bremner, J. D., & Southwick, S. M. et al. (1996). Chronic PTSD in Vietnam combat veterans: Course of illness and substance abuse. *American Journal of Psychiatry*, 153(3), 369-375

Brown, R.J. & Brown, I. (2005). The application of quality of life. *Journal of Intellectual Disability Research*, 49(10), 718-727.

Bryman, A. (2001) *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press

Cadat M. & Engbersen R. (2006). Leefbaarheid op het (verstedelijkt) platteland, Anticiperen op multiethniciteit. Utrecht: Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport

Cloward, R.A. & Ohlin, L. (1960). *Delinquency and opportunity*. New York: Free Press

Cummins, R. A. (1996). The Domains of Life Satisfaction: an Attempt to Order Chaos. *Social Indicators Research*, 38 (1), 303-332.

Cummins, R.A. (1997). Comprehensive Quality of Life Scale. *Adult Manual: Fifth Edition (School of Psychology, Deakin University, Melbourne)*, 1-51

Dagevos, J. (2009) *Ruimtelijke concentratie van niet-westerse migranten: achtergronden, gevolgen en aangrijpingspunten voor het beleid*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau

Delhey, J., Bohnke, P., Habich, R., & Zapf, W. (2002). Quality of life in a European Perspective: The EUROMODULE as a New Instrument for Comparative Welfare Research. *Social Indicators Research*, 58(1), 161-175.

Diener, E., & Suh, E. M. (1997). Measuring Quality of Life: Economic, Social, and Subjective indicators. *Social Indicators Research*, 40, 189-216.

Douw, M. (2014) Bewoners vrezen komst asielzoekerscentrum Heerhugowaard. *Noord-Hollands Dagblad*, 04-09-2014

- Dowrick, S. (2007). *Income-Based Measures of Average Well-being*. Human Well-Being: Concept and Measurement. Basingstoke: Palgrave MacMillan.
- Dupont H., Kaplan C., Verbraeck H., Braama R., & van de Wijngaart F. (2005) Killing time: drug and alcohol problems among asylum seekers in the Netherlands. *International Journal of Drug Policy*, 16, 27–36
- Gong-Guy, E., Cravens, R. B., & Patterson, T. E. (1991). Clinical issues in mental health service delivery to refugees. *American Psychologist*, 46, 642-648.
- Gregory, D., Johnston, R., & Pratt, G. (2009). *Quality of Life in Dictionary of Human Geography*. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Hagan, J. & Peterson, R.D. (eds.) (1995). *Crime and inequality*. Stanford: Stanford University Press.
- Hagerty, M. R., Cummins, R. A., Ferriss, A. L., K., Michalos, A. C., Peterson, M., Sharpe, A., Sirgy, M. J. & Vogel, J. (2001). Quality of Life Indexes for National Policy: Review and Agenda for Research. *Social Indicators Research*, 55(1), 1-96 .
- Hay, I. (2010) Ethical Practice in Geographical Research. In Clifford, N., French, S. & Valentine. G., *Key Methods in Geography* (pp. 77-88) London: Sage
- Houtum, P van. & Naerssen, T van. (2001) Bordering, ordening and othering. *Tijdschrift voor de Economische en Sociale Geografie*. 98, 125-136
- Jong, J. de (2002). *Trauma and war: A public mental health perspective*. Dordrecht: Plenum.
- Kate, S. ten (2006) *Lets Meet! Asielzoekers en autochtone Nederlanders in Ruilnetwerk LCW*, Amsterdam, uitgave LCW
- Lafferty, S. L. (2010) Conducting questionnaire surveys. In Clifford, N., French, S. & Valentine. G., *Key Methods in Geography* (pp. 77-88) London: Sage
- Lauritzen, C., & Sivertsen, H. B. (2012). Children and families seeking asylum in northern Norway: Living conditions and mental health. *International Migration*, 50, 195-210.
- Longhurst, R. (2010) Semi-structured Interviews and Focus Groups. In Clifford, N., French, S. & Valentine. G., *Key Methods in Geography* (pp. 103-115) London: Sage
- Marans, R. & Stimson, R (ed.) (2011). *Investigating quality of urban life: Theory, methods, and empirical research*. New York: Springer Science Business Media B.V.
- Merton, R.K. (1957). *Social theory and social structure*. New York: Free Press
- Mik, K. de, (2014) 500 asielzoekers, dat is Rijs te veel. *NRC Handelsblad*, 25-11-2014

Ministerie van Veiligheid en Justitie (2014) *Rapportage Vreemdelingenketen Periode januari-juni 2014*. Den Haag: Staatsuitgeverij

Mitchell, B. & Draper, D. (1982) *Relevance and Ethics in Geography*. Londen: Longman

Moghaddam, F.M., Taylor, D.M. & Lalonde, R.N. (1989). Integration strategies and attitudes towards the built environment: A study of Haitian and Indian immigrant women in Montreal. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 21, 160-173.

Mohit, A. (2013) Quality of Life in Natural and Built Environment: An Introductory Analysis. *Social and Behavioral Sciences* , 101, 33 – 43

Norušis, M. (2012). *IBM SPSS® statistics 19 guide to data analysis*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Pukeliene, V. & Starkauskiene, V. (2011) Quality of Life: Factors Determining its Measurement Complexity. *Inzinerine Ekonomika-Engineering Economics* 22(2), 147-156

Schroer, K. & van Tulder, M. (2008) Asielzoekers naar Limburg: probleem of oplossing? *GroenLinks Limburg*, 30-09-2008

Valentine, G. (2005) “Tell me about... using interviews as a research methodology”, in R. Flowerdew and D. Martin (eds) *Methods in Human Geography: A Guide for Students Doing a Research Project* (2nd edn). Edinburgh Gate: Addison Wesley Longman, pp. 110-127

Veenhoven, R. (2000). The Four Qualities of Life: Ordering Concepts and Measures of the Good Life. *Journal of Happiness Studies* (1), 1-39.

Veenhoven, R. (2005). Apparent Quality of Life in Nations. How Long and Happy People Live. *Social Indicators Research* (71), 61-68.

Veenhoven, R. (2009). Well-Being in Nations and Well-Being of Nations. Is There a Conflict Between Individual and Society? *Social Indicators Research* (91), 5-21.

Weis, L. (1995). Identity formation and the process of ‘othering’ unravelling sexual threads. *Educational Foundations*, 9, 17-33

Zweben, J. E., & Clark, H. W. (1994). Traumatic Experiences and Substance Abuse: Mapping the Territory. *Journal of Psychoactive Drugs*, 26(4), 327–344

Bijlage 1: Enquête

Leefbaarheid en de effecten van de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum

Dit onderzoek wordt uitgevoerd als een afsluiting van de opleiding Sociale Geografie en Planologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Het onderzoek heeft als doel om een beeld te scheppen van de mogelijke effecten van de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum in het dorp. Om hier een zo goed mogelijk beeld van te krijgen word u gevraagd om deze enquête in te vullen. U als respondent blijft volledig anoniem. Alvast hartelijk dank.

Henk Jan de Vries

Emailadres: hjdv_12@live.nl

Geslacht: Man Vrouw

Leeftijd:

0-20

20-40

40-60

60-80

80+

Leefbaarheid

Met leefbaarheid wordt bedoeld hoe tevreden de mensen zijn over de omgeving waar ze wonen. Aspecten die hierbij een rol kunnen spelen zijn bijvoorbeeld de veiligheid en de aanwezigheid van voorzieningen (winkels, huisarts, enzovoort).

	Heel erg mee oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Heel erg mee eens				
1. Er zijn genoeg voorzieningen in het dorp (Zoals bijvoorbeeld scholen, supermarkten etc.)	☐	☐	☐	☐	☐				
2. Ik voel me veilig in het dorp	☐	☐	☐	☐	☐				
3. In het dorp is veel criminaliteit	☐	☐	☐	☐	☐				
4. Ik ben tevreden met de buurt waar ik woon	☐	☐	☐	☐	☐				
5. De leefbaarheid in het dorp is de afgelopen jaren achteruit gegaan.	☐	☐	☐	☐	☐				
6. Ik voel me thuis in het dorp	☐	☐	☐	☐	☐				
7. In het dorp is een sterke sociale samenhang	☐	☐	☐	☐	☐				
8. In het dorp zijn genoeg verenigingen	☐	☐	☐	☐	☐				
9. Wat voor cijfer zou u de algehele leefbaarheid in het dorp geven? (omcirkelen)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

10. De asielzoekers maken regelmatig gebruik van de voorzieningen in het dorp

- Eens
- Neutraal
- Oneens

11. Het asielzoekerscentrum brengt economische groei in het dorp of heeft de mogelijkheid daartoe.

- Eens
- Neutraal
- Oneens

12. Ik heb (sociaal) contact met de asielzoekers

- Eens
- Neutraal
- Oneens (ga door naar vraag 15)

13. Het contact met de asielzoekers ervaar ik als positief

- Eens
- Neutraal
- Oneens

14. Op wat voor manier komt u in contact met de asielzoekers?

.....

.....

15. In hoeverre brengen asielzoekers nieuwe culturele elementen mee naar het dorp, zoals bijvoorbeeld een geloof, voedsel of iets dergelijks? En wat vindt u hiervan?

.....

.....

16. De komst van het asielzoekerscentrum is goed voor het dorp

- Eens
- Neutraal
- Oneens

17. Kunt u uw antwoord op vraag 16 toelichten?

.....

.....

18. Bent u gewend aan de aanwezigheid van de asielzoekers in uw dorp?

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

19. Wat vindt u van de omvang van het asielzoekerscentrum?

- Te klein
- Goed

Te groot

20. Hoe waardeert u de bevolkingssamenstelling van het dorp? (Qua leeftijd, inkomen, etniciteit)

Goed

Neutraal

Slecht

21. Bent u eventueel bereid om mee te werken aan een interview over dit onderwerp? Dit interview zal dan worden afgenomen in de periode tussen 7 en 28 november 2014.

Ja/Nee Zo ja, email of telefoonnummer:

Bijlage 2: Interview

Hallo, ik ben Henk Jan de Vries. In het kader van mijn afstudeerproject aan de Rijksuniversiteit Groningen doe ik onderzoek naar de mogelijke effecten van de aanwezigheid van een asielzoekerscentrum op de leefbaarheid in het dorp.

1. Bent u tevreden met de leefbaarheid in het dorp?

Met leefbaarheid wordt bedoeld hoe tevreden de mensen zijn over de omgeving waar ze wonen. Aspecten die hierbij een rol kunnen spelen zijn bijvoorbeeld de veiligheid en de aanwezigheid van voorzieningen (winkels, huisarts, enzovoort).

-Voelt u zich thuis in het dorp?

- Bent u ook tevreden met de plek waar u woont?

- Voelt u zich veilig in het dorp?

- Is er veel criminaliteit?

- Zo ja, wat voor criminaliteit?

- Door wie wordt dit veroorzaakt?

- Zijn er ook problemen met drugs- en alcohol gebruik in het dorp?

- Zijn er genoeg voorzieningen zoals bijvoorbeeld scholen en winkels?

- Zo ja, mist er nog iets? Of zo nee, wat mist er dan nog?

- Heeft u veel sociale contacten in het dorp?

- Heeft u de indruk dat er wel sociale samenhang in het dorp is?

2. Wat zijn volgens u factoren die de leefbaarheid het meeste beïnvloeden?

- Waarom?

3. Op wat voor manieren komt u in contact met de asielzoekers?

- Ervaart u dit in het algemeen als positief of negatief?

- Waarom?

4. Wat merkt u van de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum?

- Is er iets veranderd vergeleken met de situatie voor de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum?

- Heeft u een idee wat de overige bewoners van het dorp vinden van de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum?

- Worden de asielzoekers hartelijk opgenomen in het dorp?

- Zijn er recent of in het verleden ook nog problemen geweest tussen de lokale inwoners en de inwoners van het asielzoekerscentrum?

5. Hoe merkt u dat de asielzoekers een andere cultuur met zich meebrengen? Te denken valt aan bijvoorbeeld religie, taal, voedsel of iets dergelijks.

-Wat vindt u hiervan?

6. Van welke voorzieningen maken de asielzoekers volgens u gebruik

- Zorgt de aanwezigheid van de asielzoekers voor een grote afzet van de lokale bedrijven?

- Heeft het feit dat asielzoekers gebruik maken van een bepaalde voorzieningen positieve of negatieve gevolgen voor deze voorzieningen?

7. Wat vindt u van de hoeveelheid asielzoekers die op dit moment woonachtig is in het centrum?

-- Waarom?

- Wat vindt u van de verhouding tussen de hoeveelheid lokale inwoners van het dorp en het aantal asielzoekers?

8. Hoe denkt u dat de leefbaarheid zich in de toekomst zal ontwikkelen en wat voor rol speelt het asielzoekerscentrum hierin?

Bijlage 3: Kaart onderzoeksgebied

Bijlage 4: SPSS Uitkomsten

Verband thuis voelen en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	20,256	3	6,752	5,605	,001
Within Groups	132,524	110	1,205		
Total	152,781	113			

Verband voorzieningen en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,662	4	,165	,119	,976
Within Groups	152,119	109	1,396		
Total	152,781	113			

Verband veiligheid en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	19,288	2	9,644	8,019	,001
Within Groups	133,492	111	1,203		
Total	152,781	113			

Verband woonomgeving en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	5,392	3	1,797	1,341	,265
Within Groups	147,389	110	1,340		
Total	152,781	113			

Verband sociale samenhang en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	10,199	3	3,400	2,623	,054
Within Groups	142,582	110	1,296		
Total	152,781	113			

Verband aanwezigheid verenigingen en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	13,483	4	3,371	2,638	,038
Within Groups	139,298	109	1,278		
Total	152,781	113			

Verband tussen de mate van thuis voelen en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	20,256	3	6,752	5,605	,001
Within Groups	132,524	110	1,205		
Total	152,781	113			

Verband tussen de ontwikkeling van de leefbaarheid en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	29,862	2	14,931	13,483	,000
Within Groups	122,918	111	1,107		
Total	152,781	113			

Verband tussen de mate van ervaring van criminaliteit en de waardering van de leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	12,767	2	6,384	5,061	,008
Within Groups	140,013	111	1,261		
Total	152,781	113			

Verband aanwezigheid voorzieningen Onnen en de mate van het gebruik maken van voorzieningen door asielzoekers.

Correlations

		Er zijn genoeg voorzieningen	De asielzoekers maken gebruik van de voorzieningen
Spearman's rho	Er zijn genoeg voorzieningen	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	1,000 . 34
	De asielzoekers maken gebruik van de voorzieningen	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	-,383* ,025 34
			-,383* ,025 34

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Verband waardering komst van het centrum en of er contact is met de asielzoekers

Correlations

			De komst van het asielzoekerscentrum is goed voor het dorp	Ik heb (sociaal) contact met de asielzoekers
Spearman's rho	De komst van het asielzoekerscentrum is goed voor het dorp	Correlation Coefficient	1,000	,274**
		Sig. (2-tailed)	.	,003
		N	114	114
	Ik heb (sociaal) contact met de asielzoekers	Correlation Coefficient	,274**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,003	.
		N	114	114

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Verband waardering aanwezigheid asielzoekerscentrum en waardering leefbaarheid

ANOVA

Cijfer algehele leefbaarheid

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	8,350	2	4,175	3,208	,044
Within Groups	144,431	111	1,301		
Total	152,781	113			

Verband gebruik voorzieningen door de asielzoekers en de economische potentie van het asielzoekerscentrum

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,712 ^a	4	,103
Likelihood Ratio	7,961	4	,093
Linear-by-Linear Association	1,925	1	,165
N of Valid Cases	114		

a. 1 cells (11,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,56.

Verband gewenning en waardering van de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum

Correlations

			Ik ben gewend aan de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum	De komst van het asielzoekerscentrum is goed voor het dorp
Spearman's rho	Ik ben gewend aan de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum	Correlation Coefficient	1,000	,300**
		Sig. (2-tailed)	.	,001
		N	114	114
	De komst van het asielzoekerscentrum is goed voor het dorp	Correlation Coefficient	,300**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,001	.
		N	114	114

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).